

بارمبندی درس عربی، زبان قرآن ۳، رشته علوم و معارف اسلامی، پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۹۸ - ۱۳۹۷

نوبت اول (از درس اول تا پایان درس پنجم)			
جمع	نمره	موضوع	مهارت های زبانی
۲ نمره	۰/۵	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله (زیر کلمات خط کشیده می شود).	الف: مهارت واژه شناسی
	۰/۵	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	
	۰/۵	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد)	
	۰/۵	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد اسم های کتاب های هفتم تا دوازدهم)	
۶/۵ نمره	۵/۵	ترجمه جمله های عربی به فارسی	ب: مهارت ترجمه به فارسی
	۰/۵	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	
	۰/۵	تکمیل ترجمه ناقص	
۱۰ نمره	۲	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول معتل ثلاثی مجرد (نیم نمره حتماً باشد)، فعل مؤکد (۰/۲۵) نمره حتماً باشد) در جمله طرح شود. بقیه موارد ۱.۲۵ نمره شامل: ترجمه ماضی استمراری، بعید و نقلی، امر، نهی، مستقبل و مصدر در جمله یا «تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی، نفی، مستقبل و مصدر مناسب برای جای خالی در جمله»، «تشخیص نوع فعل»، «تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر نوع در میان چند کلمه» و «ذکر صیغه فعل»	ج: مهارت شناخت و کاربرد قواعد
	۱	مصدر ثلاثی مزید، رباعی مجرد، مصدر میمی، مصدر صناعی، مصدر مره و مصدر نوع	
	۰/۵	تشخیص اسم جنس، اسم علم (کنیه و لقب)	
	۰/۲۵	تشخیص نوع اسم مذکر و مؤنث	
	۰/۲۵	شناخت اسم منسوب و نوشتن اصل آن	
	۰/۲۵	شناخت اسم مصغر و نوشتن اصل آن	
	۰/۵	تشخیص ضمیر مناسب برای جای خالی در جمله با توجه به قرائن و در قالب سؤال چند گزینه ای و شناخت نوع آنها	
	۰/۵	تشخیص اسم اشاره مناسب برای جای خالی در جمله با توجه به قرائن و در قالب سؤال چند گزینه ای، یا شناخت نوع آن	
	۰/۵	اسم موصول و نوع آن، جمله صله	
	۰/۵	نوع حرف و معنای آن	

	۰/۵	انواع خبر	
	۰/۵	تشخیص مبتدای مؤخر و خبر مقدم و دلیل تقدیم و تأخر آنها؛ تعیین مبتدا و خبر محذوف با ذکر دلیل	
	۰/۲۵	یافتن ضمیر فصل در جمله	
	۰/۵	تعیین اسم و خبر افعال مقاربه و اعراب آنها	
	۰/۵	انواع اسم مشتق (اسم فاعل، اسم مفعول، اسم تفضیل و ...)	
	۰/۵	تحلیل صرفی و اعراب (فقط به صورت سؤال دو گزینه‌ای شبیه تمرینات کتاب)	
	۱	محلّ اعرابی و علامت اعراب (در مطالب دو سال گذشته)؛ شامل: مبتدا، خبر، فاعل، مفعول به، مضاف الیه و صفت، نایب فاعل، اسم و خبر نواسخ	
۱/۵ نمره	۰/۵	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» (دو مورد) یا ارائه سه کلمه که یکی اضافه است و دو جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود. یا پر کردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال دو گزینه‌ای)	د: مهارت درک و فهم
	۱	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خواننده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها بر اساس مفهوم هر جمله یا بر اساس متن ارائه شده در برگه امتحانی) یا پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی مصور یا ترکیبی از هر سه حالت بالا	

بارمبندی درس عربی، زبان قرآن ۳، رشته علوم و معارف اسلامی، پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۹۸ - ۱۳۹۷

نوبت دوم (از درس اول تا پایان درس دهم)			
مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
الف: مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۰/۵	۲ نمره
	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	۰/۵	
	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد)	۰/۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حله اسم‌های کتاب‌های هفتم تا دوازدهم)	۰/۵	
ب: مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	۵/۵	۶/۵ نمره
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص	۰/۵	
ج: مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول معتل ثلاثی مجرد، فعل مؤکد	۰/۵	۱۰ نمره
	مفعول مطلق و انواع آن	۰/۷۵	
	تشخیص منادا و انواع آن	۰/۵	
	تشخیص اغراء و تحذیر	۰/۲۵	
	مدح و ذم	۰/۲۵	
	صیغه‌های تعجب	۰/۲۵	
	مفعول فیه	۰/۲۵	
	مفعول له	۰/۲۵	
	حال و انواع آن	۰/۷۵	
	تمییز و انواع آن	۰/۵	
	مستثنی و انواع آن	۰/۷۵	
	انواع اضافه	۰/۵	
	توابع (نعت، عطف، توكید، بدل)	۰/۷۵	
	مؤکدات جمله	۰/۲۵	
	شناخت تشبیه و ارکان آن	۰/۵	
	علم بدیع (جناس، سجع و طباق)	۰/۵	
	مصدر ثلاثی مزید، رباعی مجرد، مصدر میمی، مصدر صناعی، مصدر مره و مصدر نوع	۰/۲۵	

	۰/۲۵	اسم موصول و نوع آن، جمله صله	
	۰/۲۵	نوع حرف و معنای آن	
	۰/۲۵	انواع خبر	
	۰/۲۵	تشخیص مبتدای مؤخر و خبر مقدم و دلیل تقدیم و تأخر آنها؛ تعیین مبتدا و خبر محذوف با ذکر دلیل	
	۰/۲۵	تعیین اسم یا خبر افعال مقاربه و اعراب آنها	
	۰/۵	تحلیل صرفی و اعراب (فقط به صورت سؤال دو گزینه‌ای شبیه تمرینات کتاب)	
	۰/۵	محلّ اعرابی و علامت اعراب (در مطالب دو سال گذشته)؛ شامل: تشخیص مبتدا، خبر، فاعل، مفعول به، مضاف الیه، صفت، نایب فاعل، اسم و خبر نواسخ	
۱/۵ نمره	۰/۵	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» (دو مورد) یا ارائه سه کلمه که یکی اضافه است و دو جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود. یا پر کردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال دو گزینه‌ای)	۵: مهارت درک و فهم
	۱	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خواننده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها بر اساس مفهوم هر جمله یا بر اساس متن ارائه شده در برگه امتحانی) یا پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی مصور یا ترکیبی از حالت‌های بالا	

تذکرات: (برای طراحی سؤال در امتحان میان نوبت دوم و پایانی)

- ۱- در طراحی سؤال امتحان نوبت اول طراحی مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید؛ ولی در نوبت دوم باید بارم‌بندی دقیقاً رعایت گردد.
- ۲- سؤال ترجمه از عربی به فارسی و کاربرد واژگان باید تنوع داشته باشد.
- ۳- در بسیاری از موارد سؤالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد؛ مثلاً در بخش مهارت ترجمه، امکان دارد در یک جمله چند مفهوم مختلف هم‌زمان بیاید.
- ۴- شیوه طرح سؤال فعل در بخش قواعد بر مبنای تشخیص ماضی، مضارع، امر و نهی در جمله و تعیین فعل مناسب برای جای خالی و نیز ترجمه از عربی به فارسی است؛ مثال:
 اُكْتُبْ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مُنَاسِبًا. یا اُخِی، ... إِلَى بَيْتِكَ. (ارْجِعْ □ □ اِرْجِعُوا □)
 تَرَجِمِ الْكَلِمَةَ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا. یا اِخْوَتِي، اِرْجِعُوا اِلَيَّ بِيَوْمِكُمْ.
- ۵- سؤالات گزینه‌ای به صورت دو گزینه‌ای طرح می‌شوند. (جز بخش کلمات ناهماهنگ که چهار کلمه داده می‌شود).

- ۶- طرح سؤال از معنای کلمات، در جمله طرح می‌شود. (زیر دو کلمه خط کشیده می‌شود).
- ۷- ترجمه جمله یا کلمه از فارسی به عربی در هیچ آزمون یا مسابقه‌ای طراحی نمی‌شود.
- ۸- طرح سؤال از فعل‌هایی مانند «تَعَلَّمُوا» که می‌توانند ماضی یا امر باشند باید در جمله و همراه قرائن باشد.
- ۹- سؤال تشخیص و ترجمه انواع فعل «ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی، مجهول، مستقبل، مؤکد...» و نیز مصدر در جمله و با فعل‌های ساده‌ای مانند کَتَبَ، ذَهَبَ، خَرَجَ طراحی می‌شود.
- ۱۰- در تشخیص «فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف‌الیه، نایب فاعل، جار و مجرور، اسم و خبر حروف مشبّهة بالفعل و لای نفی جنس و...» نهادن اعراب رفع، نصب و جر (علامت اعرابی) از اهداف کتاب نیست؛ مثلاً در جمله «جاءَ سعيدٌ سعيدٌ فاعل و مرفوع است؛ اما اینکه جمله «جاءَ سعيد» در امتحان داده و اعراب «سعيد» خواسته شود از اهداف نیست.
- ۱۱- در برخی دروس به راحتی می‌توان در بارم‌بندی قید کرد که از نیمه اول کتاب پنج نمره و از نیمه دوم پانزده نمره طرح شود.
- ۱۲- طرح سؤال از بخش‌های زیر می‌تواند از بخش مهارت ترجمه (ترجمه جمله‌های عربی به فارسی) باشد:
- ۱۳- نوشتن حرکت عین الفعل در مضارع ثلاثی مجرد در امتحان طرح نمی‌شود.
- ۱۴- تشخیص نوع کلمه، نوع اسم مذکر و مؤنث، اسم فعل، فعل لازم و متعلی، معرب و مبنی، نوشتن مفرد یا جمع اسم، یافتن مترادف یا متضاد و موارد دیگر (امتیاز این شیوه طراحی سؤال، کم شدن حجم پرسش‌هاست).
- ۱۵- از فعل ثلاثی مزید معتدل که در پاورقی توضیح داده شده است مستقیماً در امتحان، سؤالی طرح نمی‌شود.
- ۱۶- از مطالب ستاره‌دار که اختیاری است در هیچ آزمونی (امتحانات کلاسی، نهایی و کنکور) سؤالی طرح نمی‌شود.
- ۱۷- در بخش قواعد فقط از کلماتی استفاده می‌شود که در کتاب تدریس شده است؛ مانند: اسم منسوب، اسم مصغر، مصدر مره، مصدر میمی و... برخی مطالب در بارم‌بندی لحاظ نشده است؛ مانند: التقاء ساکنین، حذف الف در کلمات پرسشی بِمَ؟، لِمَ؟
- ۱۸-، مِمَّ؟ چنین مواردی به صورت غیر مستقیم درون عبارات طرح خواهند شد.

بارمبندی درس عربی، زبان قرآن ۳، رشته علوم و معارف اسلامی، پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۹۸ - ۱۳۹۷

امتحان شفاهی، میان نوبت اول و دوم		
نمره	موضوع	مهارت‌ها
۷	روان خوانی (بدون درنگ و خطا، و با تلفظ نسبتاً درست مخارج حروف) و فعالیت‌هایی مانند حفظ سرود و اجرای گروهی آن اجرای نمایش از متن برخی درس‌ها	مهارت‌های خواندن، شنیدن و سخن گفتن
۳	مهارت شنیدن و سخن گفتن مکالمه ساده در حد کتاب درسی به صورت پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی (سؤال با جملات دارای ما، ماذا، ما هو، ماهی، بهم، من، لمن، این، من این، مین، کم، هل، ا، متی، کیف، لماذا، لم، عم، آی) یا حفظ مشابه مکالمات کتاب درسی دهم و یازدهم و اجرای آن در گروه دو یا چند نفره، یا اجرای گروهی مکالماتی متفاوت با مکالمات کتاب درسی در کلاس	
۱۰	جمع نمره‌ها	

تذکرات:

۱. امتحان میان نوبت اول و دوم شامل دو بخش کتبی (از ده نمره) و شفاهی (از ده نمره) می‌باشد؛ ولی امتحان نوبت اول و دوم فقط کتبی و از بیست نمره است.
۲. از آنجا که عربی درس اختصاصی رشته علوم و معارف اسلامی است؛ لذا باید از دانش آموزان خواسته شود مخارج حروف خاص عربی را درست تلفظ کنند. (ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، ق، غ، و) و تلفظ صحیح در نمره شفاهی یک نمره از هفت نمره را دارد.
۳. در پاسخ به جمله‌های پرسشی به پاسخ کوتاه یک یا دو کلمه‌ای بسنده می‌شود؛ مثلاً اگر در پاسخ سؤال «إلى أين تذهب؟» پاسخ دهد «إلى المكتبة»، درست است و نیازی نیست پاسخ دهد: «أنا أذهب إلى المكتبة». در بخش مکالمه، فهم سؤال نیمی از

نمره را دارد؛ مثلاً اگر از دانش آموزی سؤال شد: «أین أنت؟» و پاسخ داد: «أنا فی ...» و نتوانست بگوید «أنا فی الصَّفِّ» نیمی از نمره را می گیرد؛ چون سؤال را فهمیده است.

۴. یکی از موارد امتحانی این است که از دانش آموز بخواهیم خودش را به زبان عربی در دو دقیقه معرفی کند. یا اگر فعالیتی در زمینه نمایش و مکالمه در کلاس داشت، می توان به عنوان نمره امتحان شفاهی از آن استفاده کرد.

۵. طبیعی است که در یک روز نمی توان از همه دانش آموزان، آزمون روخوانی و مکالمه به عمل آورد؛ بنابراین هرآنچه را دانش آموز در طول سال تحصیلی می خواند و مجموعه فعالیت های شفاهی و مکالمه وی نمره شفاهی اش را تشکیل می دهد. مبنای نمره دهی آخرین و بهترین وضعیت مهارت شفاهی اوست.

۶. رعایت ظرافت های صرفی، نحوی و بلاغی در مکالمه در حد «ناطق بغير اللغة العربیة» نیست. به ویژه اینکه دانش آموز ناچار است در پاسخگویی سرعت عمل داشته باشد و فرصت کافی برای فکر کردن ندارد؛ از طرفی آزمون شفاهی اضطراب دارد؛ لذا از دبیر ارجمند درخواست می گردد این بخش را با نرمش و مهربانی برگزار کند.